Vlaams Parlement

1440 (2017-2018) – Nr. 1
ingediend op 11 januari 2018 (2017-2018)

Voorstel van resolutie

van Tine Soens en Güler Turan

betreffende de erkenning van Palestina als onafhankelijke staat

verzendcode: BUI

TOELICHTING

In 1988 riep de Palestijnse Bevrijdingsorganisatie (PLO) een onafhankelijke Palestijnse staat uit binnen de grenzen van vóór 1967, met Oost-Jeruzalem als hoofdstad. Met dat historisch compromis, waarbij ze afstand deed van het grondgebied van heel Palestina, erkende de PLO impliciet ook Israël. Hoewel de PLO toen in ballingschap was in Algiers en nog niet als legitieme vertegenwoordiger van het Palestijnse volk was erkend, erkenden ongeveer 90 landen dat initiatief.

Met de Osloakkoorden in 1993, die de start van het vredesproces inluidden, erkende de PLO Israël expliciet, maar omgekeerd gebeurde dat niet. Twintig jaar vredesgesprekken brachten het vooruitzicht op een tweestatenoplossing voor het Israëlisch-Palestijnse conflict echter niet dichterbij. Met de bezetting schendt Israël al decennialang het internationaal recht. Ook de Europese Unie blijft, ondanks haar talrijke veroordelingen van onder meer de nederzettingenpolitiek, de blokkade van Gaza en de bouw van de scheidingsmuur, nieuwe samenwerkingsakkoorden met Israël sluiten.

Een verslechterende relatie tussen de VS en de Palestijnse Autoriteit

Het Israëlisch-Palestijns conflict kende de voorbije jaren gewelddadige opflakkeringen en zelfs oorlogen, zoals in Gaza in 2014. Af en toe waren er periodes van hoop op nieuwe vredesonderhandelingen. De voormalige Amerikaanse president Obama probeerde de vredesgesprekken opnieuw op gang te trekken, maar sinds Israël er in 2014 de stekker uittrok, liggen de gesprekken compleet stil.

Als reactie op de comateuze toestand van het vredesproces zetten de Palestijnse leiders vanaf 2011 in op een internationale strategie door onder meer aansluiting te zoeken bij internationale organisaties. Zo kreeg de PLO in november 2012 een statusverhoging bij de Verenigde Naties (VN), toen Palestina een waarnemende niet-lidstaat werd. Op 1 april 2015 sloot Palestina zich aan bij het Internationaal Strafhof in Den Haag. Nadat de Palestijnen effectief het Internationaal Strafhof een onderzoek wilden laten uitvoeren naar vermoedelijke Israëlische oorlogsmisdaden, dreigde de Amerikaanse regering er in november 2017 mee het kantoor van de Palestijnse bevrijdingsorganisatie PLO in Washington DC te zullen sluiten.

Eerder kondigden de Verenigde Staten en Israël aan dat ze zich zouden terugtrekken uit UNESCO. De VN-organisatie liet in 2011 Palestina toe als volwaardig lid. De VS trok toen de financiële bijdrage in. In oktober 2017 stelden de Verenigde Staten dat ze de organisatie zullen verlaten wegens de 'anti-Israël bias' in de organisatie. Kort daarop maakte Israël bekend dat het de organisatie zou verlaten.

De pro-Israëlhouding van de harde lijn kent een voorlopig dieptepunt nu de Amerikaanse president heeft besloten om zijn verkiezingsbelofte na te komen en eenzijdig Jeruzalem te erkennen als hoofdstad van Israël. Hij maakte ook zijn intentie bekend om op termijn de Amerikaanse ambassade van Tel Aviv naar Jeruzalem te verhuizen. Het is een signaal dat aangeeft dat hij ver meegaat in de visie van de Israëlische regering en geen rekening houdt met de rechten van de Palestijnen. Daarmee maakt hij immers een tweestatenoplossing zo goed als onmogelijk, aangezien die samenhangt met een gedeelde hoofdstad Jeruzalem.

Bovendien geeft de Amerikaanse president zo impliciet groen licht voor de Israëlische annexatiedrang, en de afbraak-, uitzettings- en confiscatiepolitiek in de bezette gebieden, in het bijzonder in Oost-Jeruzalem. Zijn beslissing is bovendien in strijd met de Osloakkoorden en gaat in tegen de relevante resoluties van de VN-Veiligheidsraad (252, 267, 298, 476, 478), die stellen dat de finale status van heel Jeruzalem niet unilateraal opgelegd kan worden.

Europese relatie

Als belangrijkste handelspartner van Israël zou de Europese Unie haar krachtige economische en politieke hefbomen beter kunnen toepassen om het respect voor het internationaal recht te verzekeren. In de bilaterale relaties met Israël primeren helaas steeds opnieuw de economische en realpolitieke belangen op het verdedigen van het internationaal recht, mensenrechten en een leefbare toekomst van een Palestijnse staat in die regio.

Hoe langer de verdere versnippering en bezetting van de Westelijke Jordaanoever immers aansleept, hoe onwaarschijnlijker een onafhankelijke Palestijnse staat binnen de grenzen van vóór 1967 wordt. Daarom willen de ondertekenaars van dit voorstel van resolutie een lans breken voor het diplomatieke initiatief dat eind 2010 aangekondigd is door de Palestijnse president Abbas en heropgestart is na het staakt-het-vuren van de Gazaoorlog in augustus 2014, waarbij zo veel mogelijk landen ervan overtuigd worden om een onafhankelijke Palestijnse staat te erkennen. Het diplomatieke initiatief moest in september 2011 uitmonden in een stemming in de Veiligheidsraad over een volwaardig lidmaatschap van de Palestijnse staat bij de Verenigde Naties. Hoewel dat initiatief is mislukt, verkreeg de Palestijnse Autoriteit in 2012 in de Algemene Vergadering wel een statusverhoging tot waarnemend niet-lid bij de Verenigde Naties. België stemde voor.

Vandaag erkent al 70% van de VN-lidstaten een onafhankelijke Palestijnse staat, waaronder enkele lidstaten van de Europese Unie. Spanje is de recentste nieuwkomer op die lijst. Ook het Britse parlement keurde in oktober 2014 met een grote meerderheid een niet-bindende resolutie voor de erkenning van een onafhankelijke Palestijnse staat goed. De Ierse senaat keurde een gelijksoortige resolutie goed. Op 18 november 2014 maande het Spaanse parlement met een grote meerderheid de regering aan om over te gaan tot de erkenning van Palestina. Ook Zweden erkende ondertussen de onafhankelijke Palestijnse staat. In vele hoofdsteden van de Europese Unie wordt het debat gevoerd. Bovendien versterken verscheidene lidstaten, waaronder België, de voorbije jaren hun diplomatieke relaties met de Palestijnse Autoriteit. De Europese Unie blijft echter vasthouden aan een erkenning 'te gepasten tijde'.

Erkenning van de Palestijnse staat

Een duurzame vrede en een onafhankelijke, soevereine Palestijnse staat binnen de tweestatenoplossing kunnen alleen tot stand komen via onderhandelingen. Daarom blijft het heropstarten van de vredesgesprekken en een onderhandeld compromis tussen beide partijen van primordiaal belang. De laatste ontwikkelingen vereisen echter opnieuw een duidelijk signaal dat ook een Palestijnse staat noodzakelijk is om vrede mogelijk te maken. Een principiële erkenning van een onafhankelijke Palestijnse staat binnen de grenzen van vóór 1967 zou een sterk signaal zijn. Dat akkoord dient een gemeenschappelijk doel van de internationale gemeenschap, namelijk twee staten die in vrede en veiligheid naast elkaar zullen leven, binnen internationaal erkende grenzen.

Bovendien bewijst de steun voor de erkenning van een onafhankelijke Palestijnse staat dat de Vlaamse Gemeenschap de democratische aspiraties en het recht op zelfbeschikking van de Palestijnse bevolking positief beantwoordt.

Daarnaast werkt internationale erkenning ook de gematigdheid en democratie binnen de Palestijnse gemeenschap in de hand. Als de Vlaamse Regering om een Belgische erkenning van de onafhankelijke Palestijnse staat vraagt, is dat een sterk (internationaal) signaal. De druk op Israël om zijn bereidheid tot compromissen en respect voor het internationale recht te tonen wordt daarmee verhoogd. Bovendien draagt het bij aan de kans dat de Palestijnse staat het volwaardige lidmaatschap

van de Verenigde Naties verwerft. Zowel op regionaal, als op nationaal en internationaal niveau moeten we aandringen op een moedige aanpak van die internationale kwestie.

Dit voorstel van resolutie vraagt de Vlaamse Regering om er bij de Federale Regering op aan te dringen dat ze de onafhankelijke Palestijnse staat onvoorwaardelijk zou erkennen. De Vlaamse steun voor een Belgische erkenning kan helpen om een internationale beweging op gang te brengen die de vredesgesprekken nieuw leven inblaast en zo bijdraagt tot de totstandkoming van de tweestatenoplossing.

Tine SOENS
Güler TURAN

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

Het Vlaams Parlement,

– overwegende dat de Palestijnse en de Israëlische burgerbevolking al decennialang worden getroffen door tragedies en conflicten, en het slachtoffer zijn van een spiraal van geweld;

– zijn solidariteit betuigend met de vredesgezinde krachten in de Palestijnse en de Israëlische samenleving, die op een vreedzame wijze streven naar een duurzame oplossing van het conflict in het Midden-Oosten;

– overwegende dat in november 1988 de Palestijnse Bevrijdingsorganisatie (PLO) in Algiers de onafhankelijkheid van Palestina heeft uitgeroepen en de staat Israël met de grenzen van vóór 1967 heeft erkend;

– gelet op resolutie 43/177 van 15 december 1988 van de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties, waarin ze kennis neemt van de uitroeping van de Palestijnse staat door de Palestijnse Nationale Raad op 15 november 1988 en besloten heeft dat de benaming Palestina binnen de Verenigde Naties moet worden gebruikt;

– overwegende dat het Internationaal Gerechtshof in 2004 het zelfbeschikkingsrecht van het Palestijnse volk heeft herbevestigd;

– wetende dat inmiddels 137 van de 193 VN-lidstaten, inclusief Vaticaanstad, Palestina hebben erkend;

– overwegende dat verschillende EU-lidstaten, inclusief België, onlangs hun diplomatieke relaties met de Palestijnse Autoriteit hebben opgewaardeerd;

– gelet op het debat dat in verschillende Europese hoofdsteden wordt gevoerd en het feit dat het Britse en het Spaanse parlement, alsook de Ierse senaat en de Zweedse regering al een resolutie over de erkenning van Palestina hebben goedgekeurd;

– gelet op de statusverhoging van de Palestijnse Autoriteit tot waarnemend niet-lid bij de VN, die ook door België werd gesteund;

– overwegende dat de erkenning van Palestina de voedingsbodem voor gewelddadige vergeldingsacties verzwakt, gematigde en democratische krachten bij beide partijen versterkt, en het vertrouwen in de EU bij al onze partners in het Midden-Oosten vergroot;

– eraan herinnerend dat zich vandaag bijna 600.000 kolonisten in ongeveer tweehonderd illegale nederzettingen op de Westelijke Jordaanoever en in Oost-Jeruzalem gevestigd hebben, een praktijk die al door verschillende Vlaamse regeringen werd veroordeeld;

– overwegende dat de uitbreiding van de nederzettingen in de Palestijnse bezette gebieden een schending is van artikel 49 van het Vierde Verdrag van Genève van 12 augustus 1949 en een hardnekkige hinderpaal vormt voor de vrede;

– erop wijzend dat de Europese Unie en België, wegens het illegale karakter van de nederzettingen, geen aanpassingen van de grenzen van 1967 zullen erkennen zolang beide partijen daarover geen overeenkomst hebben bereikt;

– eraan herinnerend dat de Europese Unie en haar lidstaten al jarenlang tonen dat ze bereid zijn om bij te dragen tot de dringende voortgang van het vredesproces, vanuit de overtuiging dat de erkenning van Palestina bijdraagt tot een beter, eerlijker en meer evenwichtig vredesakkoord;

– ervan overtuigd dat een Belgische erkenning van de Palestijnse staat kan bijdragen tot een succesvol en volwaardig lidmaatschap van Palestina bij de Verenigde Naties;

– beseffend dat de steun van de Vlaamse Regering voor een Belgische erkenning een haalbare politieke daad is, die steun betuigt aan een project dat vrede, stabiliteit en democratie in het tumultueuze Midden-Oosten consolideert;

– erop wijzend dat de Europese Unie, als lid van het Kwartet, een bijzondere verantwoordelijkheid draagt voor vrede en veiligheid in Noord-Afrika en het Midden-Oosten, een regio die ze beschouwt als haar achtertuin;

– beseffend dat de laatste ontwikkelingen in het pro-Israëlbeleid van de harde lijn van de Amerikaanse president Donald Trump het conflict opnieuw op de spits drijven, waarbij opnieuw een spiraal van conflicten en geweld dreigt te ontstaan;

– vraagt de Vlaamse Regering om er bij de de Federale Regering op aan te dringen een onafhankelijke Palestijnse staat onvoorwaardelijk formeel te erkennen naast Israël en op die manier bij te dragen tot de totstandkoming van de tweestatenoplossing.

Tine SOENS
Güler TURAN